

TROUWEN OF SAMENWONEN?

KEUZE MET GEVOLGEN!

KVLV
vrouwen
met vaart

VOORWOORD

KVLV, Vrouwen met vaart ijvert op velerlei wijzen voor een meer duurzame samenleving. Duurzaamheid wordt hierbij bekeken in de breedste betekenis: zowel ecologisch als economisch als sociaal.

Door mensen te **informer**, ook over moeilijke en complexe thema's, ondersteunt KVLV vrouwen om bewuste keuzes te maken in het leven en verantwoordelijkheid op te nemen voor die keuzes. Door de vele contacten die KVLV dagelijks heeft met vrouwen op het platteland kan en wil de organisatie **antenne zijn naar beleidsmakers en beleidsbeslissingen beïnvloeden**.

Want ook al is de laatste 50 jaren de positie van vrouwen in onze samenleving sterk verbeterd, toch is de strijd van gelijkberechtiging nog niet helemaal gestreden.

Afgelopen twee jaren stonden we stil bij de **gevolgen van loopbaankeuzes**, meer concreet op de gevolgen ervan voor hun pensioen.

In een vervolgreeks focusten we hierbij op het systeem van gelijkgestelde periodes.

Nu willen we stilstaan bij de gevolgen van je **keuze voor een samenlevingsvorm**: trouwen of samenwonen.

Uit recente cijfers van de armoedebaarometer blijkt ook hier dat vrouwen door eerder gemaakte levenskeuzes zeer kwetsbaar zijn.

Deze brochure wil jou informeren en inspireren in je keuzes.

Lees ze samen met je partner, je vriend(in), en noteer je vragen.

Neem ze opnieuw ter hand als je belangrijke nieuwe stappen zet in je leven.

En vooral, ga tijdig langs bij een notaris en laat je correct voorlichten!

KVLV Vrouwen met vaart, wensen jou een gelukkige vaart!

HUWELIJKS- EN SAMENLEVINGSCONTRACTEN

KEUZEMOGELIJKHEDEN EN GEVOLGEN

Trouwen, wettelijk of feitelijk samenwonen?

Weet jij in welk stelsel je zit? Het was liefde op het eerste gezicht. Snel gaan samenwonen was een vanzelfsprekende volgende stap en misschien rennen er ondertussen al kindjes door het huis. De tijd vliegt en in al die drukte hebben jullie nog geen moment gevonden om jullie relatie te officialiseren.

Belangrijk om weten: **'niets doen' is ook een keuze met bepaalde gevolgen!**

Door niets te doen worden jullie beschouwd als 'feitelijk samenwonenden'. Dit heeft onder andere fiscale implicaties en zou jullie zuur kunnen opbreken mocht één van jullie sterven. Zowel 'trouwen' als 'wettelijk samenwonen' bieden een betere bescherming.

WIJ GAAN TROUWEN!

"Ja, ik wil ...!"

DWINGENDE BEPALINGEN VOOR ALLE GEHUWDEN

Sommige regels zijn op alle gehuwden van toepassing, ongeacht onder welk stelsel ze getrouwd zijn. Die regels gelden niet of maar beperkt voor koppels die samenwonen.

Enkele van deze **onveranderlijke regels** zijn:

- Echtgenoten zijn jegens elkaar tot samenwoning verplicht; zij zijn elkaar getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd.
- De gezinswoning kan nooit zonder de toestemming van de partner verkocht worden, ook al is ze eigendom van één of van beide echtgenoten. Wordt de echtelijke woning gehuurd dan moet de opzegging door/aan beide gebeuren. (Jammer genoeg geldt deze wettelijke bescherming niet wanneer de echtelijke woning gehuurd wordt in het kader van een pachtovereenkomst.)

- Iedere echtgenoot mag vrij het beroep van zijn keuze uitoefenen zonder dat hij hiervoor de toestemming van zijn echtgenoot nodig heeft. Voor het eigen beroep noodzakelijke goederen mogen door elke echtgenoot aangekocht worden en verkocht worden zonder toestemming van de andere partner.

WAT IS VAN WIE

Of het nu gaat om bezittingen of inkomsten, alle 'goederen' van twee mensen die huwen met elkaar worden op een bepaalde manier tussen hen verdeeld.

Het koppel kan kiezen uit verschillende types huwelijksvermogenstelsels, elk met eigen regels, die bepalen wat van wie is.

MEEST VOORKOMENDE HUWELIJKSVERMOGENSTELSELS

1. WETTELIJK STELSEL

Wie geen ander stelsel kiest, valt onder dit wettelijk stelsel. Alles wat voor het huwelijk van de ene of de andere partner was, blijft in die handen.

Dat geldt ook voor goederen verkregen uit een erfenis of schenking.

Alle inkomsten, zowel uit een beroep als uit goederen, zijn gemeenschappelijk. Dat is ook zo voor alle goederen waarvan niet kan bewezen worden van wie ze zijn.

Het is daarom niet zonder belang dat men kan bewijzen dat goederen persoonlijke eigendom zijn.

Facturen van voor het huwelijk tonen vrij duidelijk aan wie de eigenaar is. Een factuur tijdens het huwelijk, zelfs op naam van één van de echtgenoten, vormt geen bewijs. Hier moet gekeken worden met welk vermogen het goed werd aangekocht.

Voorbeeld

Heb ik geërfd van mijn grootvader en investeer ik dat geld in een voertuig dan is dat mijn voertuig.

Kocht ik de wagen in kwestie met mijn loon ook al staat dat op mijn naam en is het voertuig op mijn naam ingeschreven, dan is dat toch een gemeenschappelijke auto.

2. SCHEIDING VAN GOEDEREN

Er is geen gemeenschappelijk vermogen. Iedere partner blijft dus de baas over de eigen inkomsten en goederen, op voorwaarde dat zij kunnen aantonen dat die van hen zijn.

Zij kunnen wel samen goederen bezitten, die hebben zij dan in onverdeeldheid.

Ook wat de **bewijsregels** betreft, functioneert het stelsel van scheiding van goederen volledig anders dan het wettelijk stelsel. In dit stelsel zullen de gelden op de bankrekening van de ene echtgenoot volledig en alleen toebehoren aan die ene, die van de andere echtgenoot zullen volledig eigendom zijn van die andere echtgenoot.

De wagen die ingeschreven staat op naam van de ene echtgenoot, behoort hem of haar alleen toe. Hetzelfde geldt voor de meubelen en andere zaken die men tijdens het huwelijk aankoopt.

Indien de aangekochte goederen betaald werden door één van de echtgenoten zullen deze goederen die echtgenoot toebehoren. Aankopen waarvan geen facturen bestaan, of waarvan men op geen andere manier kan bewijzen dat ze persoonlijke eigendom zijn, worden vermoed voor de helft toe te behoren aan elk van beide echtgenoten.

Bij echtscheiding of overlijden zullen enkel die '**onverdeelde goederen**' verdeeld moeten worden. De goederen die op naam staan van de ene of van de andere echtgenoot moeten niet verdeeld worden, zij blijven toebehoren aan die echtgenoot op wiens naam ze staan.

3. ALGEHELE GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN

Alles is gemeenschappelijk, ook wat de partners al hadden voor het huwelijk. Het heeft geen belang wie iets gekocht heeft of op wiens naam een factuur of een bankrekening staat. Alles zit in één gemeenschappelijke pot.

WANNEER IS HET OPSTELLEN VAN EEN HUWELIJKSCONTRACT NUTTIG?

Wie trouwt onder een ander huwelijksvermogensstelsel dan het wettelijke, doet dat met een **huwelijkscontract** bij de notaris. Maar ook wie kiest voor het wettelijk stelsel kan een huwelijkscontract afsluiten om af te wijken van bepaalde regels.

Voorbeeld

Jan was voor zijn huwelijk met Kathleen al eigenaar van een bouwgrond of een landbouwbedrijf waarop zij hun gezinswoning zetten. Volgens het wettelijk stelsel is niet alleen de bouwgrond, maar ook het toekomstige huis erop ('het goed en wat het goed toebehoort') van Jan ... ook al betaalt Kathleen mee de lening af om het huis te bouwen of te renoveren! Ze kunnen in het contract opnemen dat de gezinswoning gemeenschappelijk is.

In het huwelijkscontract kunnen ook andere bepalingen opgenomen worden bv. een beding van terugname **bij echtscheiding**. Die clausule bepaalt dat de waarde van de grond die in het gemeenschappelijk vermogen werd gebracht volledig en alleen toekomt aan de partner die hem inbracht. De waarde van de gebouwen die er na het huwelijk op gebouwd werden, blijft echter wel gemeenschappelijk.

Of er zijn clausules mogelijk die ervoor zorgen dat na het **overlijden** van één van de echtgenoten, de langstlevende beschermd wordt.

Als een koppel **loopbaankeuzes** maakt. Bijvoorbeeld één van beide gaat deeltijds werken, of krijgt te maken met **onverwachte langdurige werkloosheid** of **langdurige ziekte**. Dan bekijk je het best welke gevolgen dit zal hebben op de individuele en gezamenlijke inkomens.

Koppels kunnen dan nadenken over onderlinge **compensaties** om financiële ongelijkheden tussen de partners recht te trekken. Ook dat gebeurt in een huwelijkscontract.

EN WAT MET SCHULDEN?

Samen met je partner kun je om heel wat verschillende en vrij voor de hand liggende redenen schulden maken: van een onbetaalde gsm-factuur, over een bankrekening die bij onvoorziene uitgaven plots in het rood gaat, tot een lening om een auto te kopen.

De meeste Belgische gezinnen hebben schulden. Wie een etentje op restaurant met een kredietkaart betaalt, maakt eigenlijk al schulden.

Die schulden zijn geen probleem als het gezinsbudget met **'gezond verstand'** wordt beheerd en de verschuldigde bedragen zo snel mogelijk worden terugbetaald.

🕒 **Stapel je de schulden op, dan zijn problemen nooit veraf:** betaalachterstand, ingebrekestelling, een te hoge schuldenlast,... Vaak kom je dan in een vicieuze cirkel terecht die nog moeilijk te doorbreken is! En dat kan dramatische gevolgen hebben. Zo kan er beslag worden gelegd op je loon, kunnen bezittingen in beslag worden genomen en zo meer.

🕒 **Wie is aansprakelijk voor welke schulden?**

Ben ik verplicht de schulden van mijn partner terug te betalen? Ongeacht de gekozen samenlevingsformule (huwelijk, wettelijk samenwonend, feitelijk samenwonend) zijn partners samen aansprakelijk voor schulden aangegaan om de gewone gezinsuitgaven en de opvoeding van de kinderen te financieren. Het gaat dus om schulden voor voeding, huisvesting, aardgas, elektriciteit en dergelijke.

🕒 **Afhankelijk van de samenlevingsformule gelden er specifieke regels.**

- Ben je gehuwd?
Dan hangt het antwoord af van het gekozen huwelijksstelsel (gemeenschap van goederen, scheiding van goederen en specifieke bepalingen in het huwelijkscontract).
Over het algemeen moeten de echtgenoten, ongeacht het huwelijksstelsel, samen opdraaien voor schulden aangegaan om de gewone gezinsuitgaven en de opvoeding van de kinderen te financieren.
- Ben je gehuwd in het wettelijk stelsel of 'met gemeenschap van goederen'?
Dan worden de schulden van vóór het huwelijk als 'persoonlijk'

beschouwd. Met andere woorden: de partner die de schulden niet aanging, kan niet worden verplicht ze terug te betalen.

- Ook schulden aangegaan om goederen van een van beide partners veilig te stellen, worden als persoonlijk beschouwd. Denk, bijvoorbeeld, aan een factuur voor de herstelling van het dak van een woning waarvan slechts een van de partners eigenaar is. Het dak werd hersteld om de bezittingen van die ene partner in stand te houden.

✔ **Worden daarentegen als gemeenschappelijk beschouwd:**

- Schulden na het huwelijk gemaakt door beide partners;
- Intresten op persoonlijke schulden;
- Schulden gemaakt door een van de echtgenoten om gemeenschappelijke goederen te beschermen of gewone gezinsuitgaven te financieren (factuur voor aardgas, elektriciteit, huur,...).

✔ **Schulden in het stelsel 'scheiding van goederen'**

Het schuldenvraagstuk is veel eenvoudiger wanneer een echtpaar met 'scheiding van goederen' trouwt.

De schulden van vóór of na het huwelijk zijn uitsluitend de verantwoordelijkheid van de partner die ze maakte, net zoals zijn goederen en inkomsten volledig voor hem zijn.

Er is hier geen sprake van het samen dragen van persoonlijke schulden.

Beide echtgenoten zijn echter **wél** aansprakelijk voor schulden in het kader van de gezinsbehoeften of de opvoeding van de kinderen.

WIJ WONEN SAMEN!

Alles wat de partners hadden voor zij gingen samenwonen, blijft van ieder apart.

Dat is ook zo voor hun beroeps- of vervangingsinkomen, en voor wat zij hebben gekocht tijdens het samenwonen als de factuur alleen op hun naam staat.

Opgelet

Dit geldt ook als de ander ervoor betaald heeft. Alleen de factuur telt in principe als bewijs van eigendom. Als er geen bewijs is, dan gaat de wetgever ervan uit dat de goederen gezamenlijk zijn. Dit geldt zowel voor wettelijke als voor feitelijke samenwoners.

WAT BETEKENT DAT NU CONCREET?

WIJ HEBBEN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE BANKREKENING, MAAR OOK IEDER EEN EIGEN REKENING. IS HET GELD OP DIE EIGEN REKENING ALLEEN VAN DE TITULARIS VAN DIE BANKREKENING?

Of het geld op een persoonlijke bankrekening wettelijk van één partner is, hangt af van de samenleefvorm en het huwelijksvermogensstelsel.

- Bij feitelijk en wettelijk samenwonenden en gehuwden met scheiding van goederen is het geld op hun persoonlijke bankrekening in principe eigen vermogen.
- Bij gehuwden onder het stelsel van gemeenschap van goederen of onder het wettelijk stelsel zijn de rekeningen eigen dan wel gemeenschappelijk vermogen afhankelijk van de oorsprong van het geld op die rekeningen.

IK HEB GEEN EIGEN INKOMSTEN. IS HET LOON VAN MIJN PARTNER ALLEEN VAN HEM?

Stel: een van de partners werkt niet of maar deeltijds en heeft dus een beperkt of geen eigen beroepsinkomsten.

- Voor gehuwden onder het wettelijk stelsel of onder gemeenschap van goederen is er geen probleem: de beroepsinkomsten, dus ook van de partner, zijn gemeenschappelijk.
- Opletten is het voor samenwonenden en voor koppels getrouwd met scheiding van goederen: de partner zonder inkomen heeft wettelijk geen recht op het inkomen van de werkende partner.

Bijgevolg kan hij of zij ook geen nieuwe goederen voor zichzelf verwerven, tenzij hij kan aantonen met welke middelen die betaald werden (bv. met geld van een erfenis).

Bijzonder pijnlijk kan dat worden bij echtscheiding of bij overlijden van één van hen.

Wil dat zeggen dat de partner die voor het beroepsinkomen zorgt er mee mag doen wat hij wil? Zeker niet, het beroepsinkomen moet in de eerst plaats aangewend worden voor de lasten van het gezin. Denk eraan om de gevolgen van je keuze om voor het gezin te zorgen in deze gevallen op te vangen met een compensatieclausule. Raadpleeg tijdig een notaris.

DRAAI IK MEE OP VOOR DE SCHULDEN VAN MIJN PARTNER?

- Voor wettelijk en feitelijk samenwonenden zijn schulden te vereffenen door de partner die ze is aangegaan.
- Er zijn uitzonderingen: schulden voor het huishouden of de opvoeding van de kinderen, en schulden bij een gezamenlijke aankoop.

Voor feitelijke samenwoners geldt alleen deze laatste uitzondering. De gerechtsdeurwaarder kan beslag leggen op alle goederen in de gezinswoning waarvoor geen factuur is op naam van de andere partner, om zo de schulden te betalen.

- Belastingsschulden: als de ene partner belastingsschulden heeft, dan draait de andere partner daar bij feitelijk samenwonenden niet mee voor op. Bij gehuwden en wettelijke samenwoners is dat wel zo.

KAN IK HET STATUUT VAN MEEWERKENDE PARTNER KRIJGEN?

Je kunt eventueel het statuut van meewerkende partner (en fiscale regeling) krijgen als je gehuwd bent of wettelijk samenwonend. Dat geldt niet voor feitelijk samenwonenden.

HEB IK BIJ SCHEIDING RECHT OP DE HELFT VAN HET OPGEBOUWDE KAPITAAL VAN HET AANVULLEND PENSIOEN-SPAARPLAN VAN MIJN ECHTGENOOT?

Bij vereffening- verdeling van de huwgemeenschap valt het opgebouwde kapitaal van de groepsverzekering in het gemeenschappelijk vermogen en moet verdeeld worden in gelijke helften, tenzij het echtpaar gehuwd is met scheiding van goederen.

BESLUIT

BESPREEK TIJDIG JE HUWELIJK OF SAMENLEVINGSVORM

Het moment van huwen of samenwonen is een uitgelezen moment om heel bewust op een rijtje te zetten wat de gevolgen zullen zijn van jullie contract voor beide partners bij overlijden, scheiding of faillissement.

Best is alles van dag één goed geregeld.

Al is de liefde nog zo groot... **doorbreek het taboe** en praat erover.

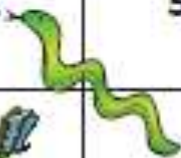

STUUR REGELMATIG BIJ

Bij elke grote stap in het leven zou je je huwelijkscontract of samenlevingscontract van onder het stof moeten halen: gezinsuitbreiding, investeringen en bedrijfsgroei, minder buitenshuis werken of geheel meestappen in het bedrijf,...

Je zou verbaasd zijn hoeveel er kan geregeld worden bij een notaris. Denk dus niet dat wat ooit niet goed geregeld werd, niet meer kan bijgestuurd worden! Een gesprek met een notaris kan vaak veel verheldering brengen.

EN VOORAL

Vergeet de **compensatieclausules** niet wanneer één van de partners meent zijn loopbaan te moeten afbouwen in functie van het bedrijf of het gezin.

Finish	58	 57	56 	 55	 54
48	 49	50	51 	52 	53
 47	 46	45 	44 	 43	42
36 	37	 38	39 	40	 41
35 	34	 33	32 	31	 30
 24	25 	26	27	28	 29
 23	22 	21	 20	19 	18
 12	13 	14	15	 16	17
11 	 10	9 	8 	7	6
Start	 1	 2	3 	4	 5

SPELREGELS

Het spel wordt gespeeld met 2 of meer spelers.

De spelers gooien om beurten met een dobbelsteen. Het aantal ogen van de dobbelsteen wordt op het speelbord gelopen.

Komt een speler **op een vakje met de onderkant van een ladder** dan gaat de speler automatisch omhoog via deze ladder.

Belandt een speler **op een vakje met een slangenkop** dan glijdt deze speler automatisch omlaag via deze slang en komt te staan op het vakje met het uiteinde van de slang.

En de winnaar is...

Wie als eerste het hele bord heeft afgelegd en bovenin aankomt, is de winnaar.

SLANGEN EN LADDERS

SPEEL MEE EN ONTDEK DE VALKUILEN!

1-2 De liefde van je leven gevonden? Proficiat en veel geluk !

3 De alom bekende slogan 'Leven van de liefde' is in het echte leven moeilijk vol te houden. Er zijn misschien romantischer zaken dan met je partner over geld praten, maar het is een absolute must wil je goed van start gaan en onaangename verrassingen vermijden.

😊 *Ga verder naar nummer 7.*

6 Je huwt en je trekt bij je partner in. Je geniet van de bescherming van de gezinswoning. Ga verder naar plaats 17.

😊 *Ga verder naar nummer 17.*

9 Leuk dat je kan intrekken in het appartement van je vriend. Maar wist je dat als je feitelijk samenwoont enkel wie het huurcontract ondertekende de huurder is. Met andere woorden: hij heeft als enige de rechten die voortvloeien uit het huurcontract.

😞 *Ga terug naar nummer 8.*

13 Door het principe van de 'natrekking' wordt de woning eigendom van de eigenaar van de grond. Dat betekent dat, als je partner een grond bezit en jij daarop met je eigen geld een huis bouwt, dat huis automatisch eigendom wordt van je partner. Ook als jullie samen een huis bouwen op de grond van je partner, wordt dat huis volledig eigendom van je partner. Wees voorzichtig!

TIP: Wil je die 'natrekking' vermijden, laat dan een notariële akte opmaken.

😞 *Ga terug naar plaats 11.*

14 Jullie zijn gehuwd? Samen een huis kopen als getrouwd koppel heeft z'n voordelen. De inbreng van eigen gelden in die woning kun je bij scheiding recupereren en beide partners hebben evenveel rechten op de woning. Een en ander is wel afhankelijk van het stelsel waaronder je getrouwd bent.

😊 *Ga verder naar plaats 25.*

19 Je hebt maar **bepaalde inkomsten** en je woont samen. Is het loon van mijn partner alleen van hem? Samenwonenden en koppels getrouwd met scheiding van goederen moeten waakzaam zijn. De partner zonder inkomen heeft wettelijk geen recht op het inkomen van de werkende partner. Dat is bijzonder pijnlijk bv. bij echtscheiding of bij overlijden van één van hen. Leg je deze waarschuwing naast je neer?

😞 *Ga terug naar plaats 15.*

27 Samenwonenden (zowel feitelijk als wettelijk) kunnen niet genieten van een zogenaamde '**definitieve preferentiële overname**' van het huis. Als jullie vooraf een schriftelijke overeenkomst afsluiten waarin staat dat jij bij relatiebreuk het aandeel in de woning kan overnemen, moet die gerespecteerd worden. Maar dat deed je proficiat !

☺ *Ga naar plaats 40.*

35 Kinderen hebben brengt veel veranderingen te weeg in een mensenleven. Voor de meeste ouders is de combinatie van werken en zorg voor het gezin een dagelijkse evenwichtsoefening. Vaak schroeft één van beiden de carrière (tijdelijk) terug, gaat deeltijds werken of blijft helemaal thuis. Meestal is dat de vrouw. Wist je dat 42 procent van de Belgische vrouwen deeltijds werkt, tegenover 8 procent van de mannen? Maar als de relatie stuk loopt, kan hen dit zuur opbreken.

Want sommige loopbaankeuzes, ook al gebeurden die in samenspraak, hebben voor de partner die minder werkte ingrijpende gevolgen. Niet alleen op korte termijn, door gemiste loopbaankansen en lagere uitkeringen bij ziekte of werkloosheid, maar vooral later, bij berekening van de opgebouwde pensioenrechten. De wet voorziet geen enkele solidariteit tussen partners die wettelijk of feitelijk samenwonen.

Partners bekijken best hoe **compensaties voor gemeenschappelijke loopbaankeuzes** op papier kunnen worden gezet, bijvoorbeeld in een samenlevingscontract.

☹ *Ga terug naar plaats 34.*

36 Wie kiest voor samenwonen en toch afspraken wil vastleggen om juridisch steviger in de schoenen te staan, kan dat doen met een **samenlevingscontract**. Feitelijke samenwoners kunnen dat contract afsluiten bij de notaris of onderhands. Wettelijke samenwoners moeten naar de notaris.

☺ *Schuif door naar plaats 46.*

44 Jullie zijn gehuwd onder het wettelijk stelsel. Jullie hebben beiden maximaal gebruik van verlofstelsels als ouderschapsverlof, die geen impact hebben op de opbouw van hun pensioenrechten. Maar nu beslissen jullie ieder 90 % te gaan werken. Zo kunnen jullie elk wat tijd doorbrengen met de kinderen. Gelukkig staat de huidige generatie daar voor open!

☺ *Schuif door naar plaats 56.*

45 Bij gehuwden moet een rechter de **echtscheiding** uitspreken. Dat leidt heel vaak tot zeer verhitte vechtscheidingen. De cijfers zijn duidelijk: één op drie huwelijken loopt op de klippen. Wettelijk samenwonenden maken met een verklaring bij het gemeentebestuur een einde aan hun samenwonen. Wie feitelijk samenwoont, kan op elk moment de stekker uit de relatie trekken, zonder dit officieel te moeten melden of laten bekrachtigen.

Wanneer een huwelijk of een relatie waarbij de partners samenwoonden strandt, moet er niet alleen emotioneel en psychologisch puin worden geruimd. Een heel leven dat twee mensen samen hebben opgebouwd, moet uit elkaar worden gehaald.

⊖ *Ga terug naar plaats 32.*

52 Het **verlies van de partner** (overlijden) met wie je lief en leed deelde, is al zwaar genoeg, zonder dat je je zorgen moet maken over de vraag of je wel in de gezinswoning kunt blijven wonen en hoe het nu zit met de erfenis. De verschillen tussen gehuwden en samenwoners op het vlak van **erfenisrecht** zijn echter groot.

Gehuwden erven automatisch van elkaar, wettelijk samenwonenden erven automatisch van elkaar zonder dat ze een testament moeten opmaken.

Let op: het gaat enkel om een beperkt erfrecht. De langstlevende partner krijgt het vruchtgebruik van de gezinswoning die eigendom is van de overledene, van de huisraad, maar niet de eigendom van de gezinswoning.

Feitelijk samenwonenden erven niet automatisch van elkaar. Als op voorhand niets op papier is gezet, is de kans groot dat de langstlevende partner niet in het huis kan blijven wonen. Ook als die partner mede-eigenaar is.

Let op: het gaat om een beperkt erfrecht.

Wie kiest voor samenwonen, en toch wil vermijden dat de achterblijvende partner bezwijkt onder de praktische beslommeringen wanneer rouwen alle energie vraagt, klopt best aan bij een juridische bemiddelaar.

⊖ *Omdat je dat niet deed moet je terugkeren naar plaats 42.*

Deze brochure werd gerealiseerd dankzij

- || Auteurs: An Deneffe, KVLV en Brigitte Blanpain, Ons
- || Medewerking van Jenny Hocks en Jackie De Nys
- || Eindredactie en coördinatie: Jenny Hocks
- || Illustraties: Studio, Ons
- || Publicatie: oktober 2015

Met steun van

Verantwoordelijke uitgever:

Chris Van Hoof, directeur KVLV vzw en LPA vzw, Remylaan 4b, 3018 Wijgmaal